

1. oth: Brunfelsij pandecta
vet. et novi. testamenti
Argentorati, 1527
2. Matth: Gothi synopsis
theologie Christiane
francos. 1574
3. Joh: Vollandi compendium
doctrinae Christianae
Lipsie, 1581
4. Leonh. Flüttneri compen-
dium locorum theolo-
giorum.
Wittenberg, 1628

ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΣΥΝΟΨΙΣ.

THEOLOGIAE CHRI-
STIANAE SYNOPSIS:

IN QVA TOTIVS SACROSANCTAE
*Scripturæ præcipue partes compendio ac
dilucidè ob oculos ponuntur,
conscripta per*

MATTHÆVM GOTHVM
ELRICHENSEM.

I S

74.

FRANCOFVRTI,

Ex Officina Typographica Nicolai Bassii.

PIIS DOCTIS
AC MODESTIS
ADOLESCENTIBVS,
PIETATI ET LITERIS OPERAM
IN INCLYTA ILFELDA SEDVLO
nauantibus, amicis suis
studiosè colendis
S.

QValis erat cantu, Superum PhiloMela, Phi-
lippus,
QAccitus fatis Rheni de sedibus olim
Vrbem ad Leucoream, docta stipante caterua,
Qui Sophiae densis purgaret sentibus artes,
Graingenæ resonare docens discriminalinguae
Pectora Teutonicae pubis, simul optimaritè
Carmina mellifluo discentibus ore profundens:
Quo non sydereas se sustulit alter in auras
Iapeti de gente prior, qui dissita neruis
Summi iura Dei, & veterum ingeniosare reperta
Innumeris distracta modis tam ex ordine posset
Distincto proferre, & in aera rursus apertum
Prodere tamfacili vena tamq; ore rotundo.

Talis ad Hercynia saltus, nunc alter ab illo,
Confidet, eloquij simili bonitate NE ANDER

A 2 Præditus,

EPISTOLA

Præditus, Italia è magna clarisue profectum
Iurares Argis, nutritum Heliconis in antris.
Tanta insunt utriusq; viro ornamenta loquela,
Tām linguas & tām sacras fāliciter artes
Nocturna voluit q; manu exponit q; diurna.
Tām facilitatione & tām præsentē Minerva
Erudit ille suos, tām per cliuosa viarum
Aonios secum iuuenes deducit in hortos.
Quos patris in morem complectitur usq; fouendo,
Dum possint proprios sua munia Marte tueri.
Tum varijs diffusa vijs distentaq; multis
Scripta modis, tām perspicua breuitate coarctat,
Quorum quæ studijs communibus apta videntur,
Plurima alumnorum Musis permittit amicis
Tractanda & Graias citè exornanda Camœna.
Nec proprios opere in tali vestigat honores,
Sed tua Christe cupit latè vulgare per orbem.
Dogmata, & aeternam multis monstrare Salutem.
Virtutes inter celebres non ultima laus est,
Multa potest si quis breuibus comprehendere verbis,
Sensusq; arcanos certaratione referre
Explicitè, haud longis verborum flexibus usus,
Neclabyrinthais inuoluens omnia textis.
Ac cicut assidue sancta exemplaria verset
Ipse, tamen iussa manet in statione Neander.
Ac pius ipse piæ gaudet dare iura iuuentæ,
Algeat ipse modò per agatq; inglorius æuum,
Atq; indefesso studio in commune laboret,

Hand

NVNCVPATORIA.

Haud curat, pietas si cordibus hæreat imis
Discentūm, meritiq; Deo tribuantur honores.
Ac pius attenta dispensat ut omnia mente
Oeconomus, famulosq; operas partitur in omnes,
Cui libet ingenij pro viribus aptat agendum
Æquum opus, ipse ultrò properantib. attamē astās
Hortatur dictisq; moras auerteret tentat.
Nec requiescit enim, donec mandata facessant.
Sic regit ille suos, & sic currentibus ultrò
Addere calcar equis solet & propellere porrò.
Hunc certè vénop av̄ḡa benignis yderis ortu
Pronida cura Deinostris concrediditoris
Egregium studijs & moribus esse magistrum,
Et prodesse Scholis, iuuenesq; educere Christo,
Discentūm q; greges scriptis formare disertis.
Haetenus è cnius ludo longo ordine docti
Penè tot emersere viri, quot millia quondam
Troiano memorantur equo prodisse sub auras.
Ergò agite, ô iuuenes, dictis parere magistri
Vos decet, & mecum benè tota mente precari
Tām benè de studijs & de pietate merenti,
Inq; viri meritas mecum concondere laudes.
Sæpè fatebor enim præclaris facta Neandri,
Dum mihi sufficiet Deus in pia Carmina vires
Hunc erga haud unquam grata mihi conscientia mētis
Officia obliuijs veniens oblitteret ætas.
Gratia magna viro certè reuerenter habenda est
His benè profactis. Vos ô pianum ina sacris

A 3 Hunc

EPIST. NVNCVPAT.

Hunc seruate virum studijs, seruate Camœnis
Tutorem, & longos facite ut moderetur in annos
Culta Lycea Scholæ, qua clara Dianoris unda
Hercynys deducta iugis per saxe a rauco
Murmure claustraruit, lapido soq. flumine findit
Ilenfeldiacis contermina iugera muris.

Nunc autem de more iterum compendia versu
Reddere me voluit Graio, quæ totius una
Scripturæ gemina enarrant mysteria charta.
Rectus ubi in Christum credendi ostenditur ordo:
Et quo quæq. modo sint exponenda, refertur,
Mystica scrutanti diuini oracula verbi:
Quid sibi Lex poscat, Fidei quæ pondera subsint,
Quidne malo peccata ferant mortalibus ægris,
Hic veluti parua in tabula cognosse licebit.

Accipite hæc igitur cupida data carminamente,
Vos ô dilecti iuuenes, charissima Christo
Pectora, si cæli vos integra cura remordet.
Hæc (nifallor) enim Phœbo suadente Camœna,
Atq. iuuante Deo, vestros conscripsit in usus.
Nec vos pœnitentia multum triuisse legendo,
Sæpius & meminisse ac deposuisse sub imis
Sensibus. hæc facient vos recto Biblia vultu
Aspicere, & Christum vero comprehendere sensu.

V. Studiosiss.

Matthæus Gothus
Elrichensis.

ΩΕΟΛΟ-

I.

ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΣΥΝΟΨΙΣ.

Παντὶ μὲν λορυφὲν γνωσιχρῖτων διδαχάων
γεῖαι πρὸς δεῖξαντο γραφὰν γράφοιτε προφῆται,
καὶ χριστὸς γραφίδων ἴσρὸς σπουδὸς οὐδέ μαθητῶν,
καὶ σήθεσι σέλας μεθέπων θεοφαέος αὔγους
σπουδᾶς ἐών ἐνδειπόντι οὐδὲ ὄργανον σύναδος αὔρης
τὴν λορυφὴν παρίσκλα γραφῆς μέγας ὑρανομύσης
παῦλος ἐν φθόγγοισιν δεῖ μύθοισι προδιητοῖ.
καί τυχενί μετέροισιν σὺ νύμασι θυάτιι τομῆ
ταξομισίως προφόως Λεθόρων θεοεπελος ἥρως
λυτῆρος πάντας πύματος λόσιον, προφήτης
καὶ φωτῆς πάντας ὅλης ἀλεμανίδος αὔτης,
Ἄδλος ἡ θαυματεργὸς ἀειζώοιο λιρέοντος
καὶ λιγνεῦ ἁχθέων ἐτυμηγός αὐγγελιάων
χρῖνε θεογλώσσοιο λιγὺν θρόνον αὐθεγεῶνος
λίστην γηραλέωτε μέλος λίννειον ἀειδῶν
eis δέγογλὺν θεόλυπτὸν ἀταρεβέι πρὸς Δραμεταρσῷ
τῆτον ὅπτως θυσαρρόν ἀσυλάτοισι σαώσῃ
τὸν χεσινάλι παππᾶν ψυχηπεροπῆν φονούων
σινῆπτρον αἴσθωση βαβυλωνιάδος βασιλείης
ἀμφὶ δὲ αἰναιζόμενος θεοθελγέος αὐχθονας πᾶσαν
δύμηνιον οὐδυλόγων σπεδάση απόρον σύνεσιάων
χριστὸς ἔως παλινορθον ἀπ' ὑλύμποιο λαζίνων,
λινδήσις ἐλπίσι πάλι οὐμέκτεντὸς ομίχλης

Summam
Doctrinæ
Christia-
nae ubique
vrgit Scri-
ptura.
Paulus A-
postolus.

Theander
Lutherus.

εἰς φάσος δρανολαμπέσ ἄγη μόξης τε πελάζῃ
λιορανή, χαρίτος τε μετασήσειν ἀπ' αὐλῆς
τῷδε πονοπλήτοιο παρατρωπῶν βιότοιο
πρὸς ἥων πολύθεσον ἀτέρμονα πάμπαν ἀλυπον,
cύθαπερ αὐτιπόροισιν cù ὅμικσιν ἀμφαδά πάντα
λόνασομεν, ὃς ἔτι τῇδ' ὁσίω θεοῖς μεθαλαχιώ
ἐλπίδι πιστούντες θεόφρονι προσδοκούντες.

- Σύμαρτα**
Theolo-
gia Scri-
pturę, cōti-
net myste-
ria duo ab
fcondita:
Peccati &
Iusticię.
- Legis &**
Euange-
lij.
- Ira & gra-
tia.**
- Adam &**
Christi.
- Damna-
tionis &**
Salutis.
- Dei & ho-
minis.**
- ἀλλὰ θεογράπτων ὅμε σύντομος ἡχος αἰσιδῶν
ἴαὶ σοφίη λατῆρος ἀθέσφατος ἀμφιπαλύπτει
τοῖα θεηγορίης μυστήρια, τοῖα βλέπονται
ἴαὶ αὐτιπόροις μυστήρια, πιστούντες ὅπωπη
τοῖα θεηγορίων, πιστούντες ὅπωπη
γραπτὰ παλαιγνούντων λογοδιάσταλα θέσφατα βίβλων,
μέλτος θὲς ἐχάραξε θεοῖς λατῆρος ἀτάλαντος.
ἴαὶ μητροσύνης μυστήριον ἔτι παῖς ὑβρεως
ὅτι ἀλιτήμονες ὄντες ὅμως γνόμεδα μητροσ
ἔρμα μητροσύνης ἀλλότριον ἀμφιέποντες:
θεσμὸς ἐφυ παύθημον ἐχων λιρίσιν, ἀγγελίη
θέσπελος οἵδην ἀπαντα μητροποιεῖν βροτὸν αὐτίρρα,
ὅρρα Σεβαστοῦ πίσιν ἐπ' ἀρράγεοι θεμέθλοις.
ἔτι θεᾶς χόλος αἰπὺς ἀμαρτάδος αἰνὸν ἀεθλον
ἴαὶ χάρις ἐν χειρὶς πειθώντον αὐτέρα θέλγει:
ἔτι παλαιὸς ἀθλαμος ὑπ' αρράγεοις οἰωλαώς,
ἴαὶ χειρὸς τὸν ἀθλαμον ἀθέσμιον αὐθισαώσας.
ἔτι νόμυσιν αἴθλος ἀγαπούοισα λατάρα,
ἴαὶ θεόθρην μητροσύνης ἐπαγγελίοιο δι' ὅμφαν
ἴμεων πειθομενύσιν ὑπορείων πραπίδεοι.
ἔτι δὲ αὐταξιούσιν αἴθλον αἴθεξαν,

τικῶν

καὶ πάλιν ἐτὸν αὐτὸς πεπέμψας ἀρνεῖται πότυ:
 πειθὼ δὲ αὐτὸν χαρίεσσα πέλει σώζεσσα πιθεύτας,
 ὡς αὐτομήτης οὐδὲ πιστοσύνη λαΐνης εἰναῖς,
 ὃς χάρει εἰς χόλον ὥρσε θεὸς βαρύμενος ἐστίς
 ὑψόθεν εἰς βαρύντσον ἀειμογερῶν γενός αὐτῷ,
 ὅτι μὴν τὸ χρόνος σεβασμοσύνης γεράρει,
 ἢ σεβασμοσύνης ὁ γὰρ προβέβλητος αἴτιος
 τοῦτον οὐδὲ θάλασσαν οὐδὲ τροχούσιλέα γαῖαν,
 λιτίσματα δὲ οσα παῖδες επιπνείεται οὐδὲ γέρει.
 ὁ δε γάρ τινα θάσην λεχαραγμένου ἐπλετούσετω:
 τὸν ἄλλῳ ποτὲ λινόφρον ἐμόνυμέος ἐγγυαλίξω,
 τὸν δέτ' ἐμὸν γλυπτοῖς ινδιάλμασιν αὖνον ὀπάσω.

καὶ οὐ ποτὲ βίβλον αὐτὸν θεοδεῖπορος ὄμφις,
 καὶ μέτα λατῆγον θεόφιν μήτωρα μέγιστον
 ὃς οὐδὲ ταῦτα τόσον μυστήρια σώφρονι τόλμη
 σὺν εἶμνος νοέντε ποτὲ εἰπειθῆσιν σὺνωπῇ,
 καὶ τόσον ὀτραλέως τάλεγος ὄρμανησι λιγαίνει.
 οὐθὲν τιτυσπόμνος γραφίδων σποκὸν οἶον ἀριστον,
 τὸν δέ τις εἴη ελλάδος ἀγῶνος αράρης
 οὐδὲ ποτὲ εἴβραίη γλώττῃ σοφὸν ἥχον οὐδὲ,
 οὐδὲ ποτέ ρώμακίν προτέρην λαλαμόγραφον αὐδίλιον
 ποτέ τοιούτος ὃς πεφάτιστο οὐλυτῆταυλῆρος οὐδὲ,
 ποτέ τε θεηγορίης γερμανίδος, ὡς γάρ οὐδέποτε
 οὐδὲ ποτέ ταυληρίας ἐμμνοναι αὐτή,
 οἵα φράσεις γνῶμαί τε λόγων τοιούτων μακρινά σπένει.
 τῶν ταυλῆρον φιλίω πρόστιν εἰναῖς αὐτῷ,

Fidei & in
creduli-
tatis.

Deus im-
pedit sux
gloria cœ
lum & ter
ram & cū-
etas crea-
turas.

Tauleru
Theolo-
gus ma-
gni Spi-
ritus.

Theolo-
gia Ger-
manica.

Lutheru
quanti fe-
cerit Tau-

λατῆς σὺ θεότολμος, ὅτι ἡμίμασε πρῶτον σὺ ἦβρ
 σὺνθαλεγῇ χριστοῖ παλιμφυὲς αὐθέριον φῶς,
 λαὶ χάριν ὑψιμέδοντι γεγνθότι τείνοστο θυμῷ
 τόσης αὐτὸς αὐγλης, λῦτ' ἐξενόησε φανεῖσαι
 σὺ ταυληρεῖοις ἀγορεύμασι τοντονιοῖσιν,
 ὅσανε τοσατίη σπαθῆ μιεμέτρειν αὐτὸς,
 ὡς πατέπηλεγέως λόγον αἰολόμυθον ὑφαίνωμ.
 ὅμ νόον ἐνμάτῃ ταυληρεῖοις ἐπέεοσιν,
 εἰδὲ παὶς δικυὸς εἰσὶ λόγια ταυληρίδες ὠδαί,
 ὥντ' αἱ πνοτάτα μονάχα παὶ αἴδεριος αὔτως,
 ὡς πονέσιν, ἀταρὴ ἐμπαχ' ὑπείροχος ἐμμοναι αὐτὸς
 φάνεται, ἀνερούς λεπορεύμαντος ἰσχύη πνοῆς,
 πίτει τε γάλωτε πυργέδοι γυναικοσύνητε
 δειξιθέων λογίων, τῇ ὑπὸ τύθεοσιν δρεχθεῖσι
 μάνῳ παμμεθέοντι πλέος παὶ πόξαν ὄρεγνυ,
 ἀλιμι οὐτὸς ἐπισπίμπειρεθέων αἰσχρωπὸν ἐρευθος.

Quia scri τὸνειδν αὐτὸς θεὸς γαθέων σὺ πήγυμασι βίβλων
 ptura ni- λατῆρος τε γραφῶς, ἔτις τρίτον ἀλλο μέσοντε
 hil aliud continet, δίζετ' ἀτεμβόμονος μυστήρια διοσὶ πιθέδαι,
 quam duo ὡν μοι σὺν ἀρτιφέτοις μνῆτιν λίγα μῆσα τέλεος
 suprā com memora- ρήμασιν, ὃτος ἀλιν τὸ ἔχεπον πέπτετ' ιὸν αφύσαι,
 ta myste- θοίνης γενέαμονός περ ἀλιν θεολαμπέος αὐγλης,
 ria, tertii. nō quare- αὐριβῶν τε θέεια διφύτορι βίβλια γλίνη,
 dum est. χερσὶ πανημερίοισι τὸ ἀμοιβάλα δέλτον ἐλίσωμ.

ἢ οὐδὲ αὐτόν θεοῖ παραπλάζονται ἐφετμαὶ,
 αἱ τάλε διοσὶ μόνον μυστήρια μάρτυρι φωνῇ
 ἀλιμινέπαγγέλισιν, ἀταρὴ σφετέροισι πλανῆται
 δέρυμασιν ὃτιδανοῖσι, διλινενές ἐτι μαθητής,

λαίην

ιαίνην ἀλιθέας τε πάντα ἴδμοσώντις ἀφέμενται
 γνωσιθέας, μισαγμὸς ἐπεὶ φρεσύας τῆς θεταρχήτης
 πᾶ σέλας ιθινὴ λιγαδίνης ὁσων τ' ἀμαργύλιν,
 σύτε γραφῆς πάντα οὐδὲ λυτηρίδος σύνομης βαλλεῖ
 προπότες ἐπαίσοει πρακτιδοπλάγητοισι μονεμαχίσ.
 Στῶ μὴν τοῖσθεοις θεόσφατα λιγαδίμητα θυκτοῖς
 εἰσι ρόος, πάκινομα βαθυπλάγοιο θαλάσσης,
 ὡς σύνηχεται ἄνερον ὑδωρ σείων φρόνιμος θῆταις
 αργιόδλος ἐλέφας; ταξθρῷοις ποσὶ δὲ ἀμνὸς ὑδρύει,
 οὐ πάντα φύσιοισιν ὑπόβρυχον οἶτον ὄλωλε
 φρέδον αὔγαφρονέων νηλωίθος αἴστος αέρσρης,
 αὐταρτὶς ιδλαῖος βρόχιον μέρον ἔξην παλάξεις.
 σῶος ἀποθρώσκει γάνθει πάντα λινότει γαίων,
 τότε λελεγμένον ἐστι, παχέσθον κύπορος σύνασσω,
 πολλάκης ὅτῇ λιγαφῆς ἀδλαίμονες οὐδὲ ιδεῶται
 πειρασμῶν πιπροῖσι παφροξυσμοῖσι λεβεύτερες
 ἀλγεα μᾶλλον ἔντηρετεσίσασι ταλάσσοι
 ιαίνον αὐξεισίοισι παραφασίσιν ἐγέραν,
 ὑπολιθίες αὐδῆρες ἐπισήμη λιομόωντες,
 ὑψοσφω λιραδίη τ' ἀρετῆσι τε ποιηλούμποις,
 οἱ μανιώδεες εἰσὶν ἐπὶ πλέον ἀφρονι τόλμη.
 μαίομναι μαναρών ἐπιτάγματα, φαέμαντα ψυχῶν,
 αὐλάσειν λογιησίτ' ἐπὶ ταθιμῆσινομίζειν.

τόνειν λείψωμην φλυαρήματα ποιίλα παίτωρ
 ρχψωδίων, ὅστηρος λυτὴρ θεοάγγελος αὐτὸς
 σακινίον αὐδάζει μνήσθεος ἐμπλεον ὕγιης,
 ιαίνηνεοφραδέος θρυλείμασιν ἐμπλεον αἴρης,
 τυτθὸν ὅτι μαρτῆσιν ἀφαρμάτεις σέλας οὐχέσ.

Scriptura
 vastū ma-
 re, in quo
 Elephas
 natat, &
 agnus pe-
 ditat, in
 quo Aegy-
 ptius sub-
 mergitur.
 (vt Diua:
 Ambrosi
 loquitur)
 Et Iudæus
 euadit.

Biblia
 φαέμα-
 να ψυ-
 χῶν.
 Comme-
 tarij Scr-
 pturæ,

χάριτος

Χάμασιρητοειποῖσι δὲ εἰς μηρύσματα μέσους
 παιδιαλέαιρυν ἔστιν, ἐπεὶ τάδε πᾶσαι ἔέρσιν
 Scriptura τεγξίνον γραφέων χειλὸν ἀμβλιώσι θεείων.
 sui ipsius τινὶ τοιοῦτοι αὐτῆς ἐρμήνευται αἵρισιν·
 declara- φίμασιν ἡς αὐτῆς φανδρώσομεν εἰπροτίθεντες
 trix, per Scripturā λόγυματα λοιὰ μόνον τάδε μυστικά, τῶν πέρι μῆσα
 exponēda μνημοσύνην ποίησε παροιτερον, ὅσα πάντα οἴκ
 πίσις εἴης τέρπιστον σὺν ἀγνοίησιν ἀείρει,
 χλούντις δὲ σφι λογισμὸς ἐπιπόντιζεν διῃστά,
 λικὴ πλέον ἄλλο τι δίζεται σὺν γραφίδεσσιν ἀγράνων,
 Prophetæ οὐέγι ἀκηράσιον γραφέων νόσον ἀραιοφαύτων.
 non per ὅφρα πάντειδίνωσι μονότροπον ἀπλόον ἥθος
 Poetas λέσμοντα ἀμφιβαλῶσι πάντα ἀγλαῖσι πομῷσιν,
 aut Philo sophos ε- τῷ ρᾷθεν γορίντα καμίᾳ παιδίστορες αὐτρῶν
 narrandi, neque lux Λίνεσι φιλοσόφων τε γραφίντας θεοσιλιγάνειν,
 per tene- λικὴ φάσος ὄρμαίντοι δι' ἀχλόντος ἐνφανερῶσαι.
 bras illu- stranda. ὡς ἀράχιτολόγων μυστήριον ἀγγελιάσων
 * γίνεται οὐμερίοις τεχνίδεσσιν ἀλέτρου μα
 γαστέρος ἀρχεπάπις. παῦροι δὲ ιθύφρονι θυμῷ
 θευλογίης γεγάμενοι ποδηρηστῆρες ἀγαθῆς,
 τεχνάων ὅτι μᾶλλον ἐπιστήμη μερόπεια
 * τεχνύ- προσγελάσας, τεχνέων δὲ οὐ ποφήτορες σύχετόωνται
 θριον γέ- ἐμμεναι ἀνρόσοφοι, πάντα τοιούτα θυμὸν ἔχοντες
 νεται. γνώμαις ἀλλήλοισιν σύναντιβίοισι μάχονται,
 (quæritur αλλας παιδεύσαντες αἱ πάντα πλεῖα μαθόντες
 Nazian-) οὐδὲ ποτέ ἔργον ὁμοῖον εἴης μιθαχῆσι λαμόντες.
 zenus) τὸ μέγ^α
 ἴμων μυστήριον. Ac de Theologis sua etatis Basilius: τεχνολογῶμεν
 : θεολογῶμεν.

ἀρ

ἀρ' ἐπει πρόσυτα γραφῆς πάποτ' ἐτύχθη
 δι βροτέντι σοφίᾳ παισίνορος εἰσὶ μάτιον απορρώξ,
 ἀλλὰ θεὸς λίναμις, βραχυμάνθιος, ἵχος αἴσιος,
 πίχω χαλπεόφωνος σύργειν μεθέπτει,
 πανδύνατοι τελέθεστα θεὸς θεοῖς, ἥχος αἴσιος
 γωνεγός, βριαρός τε, παὶ ἄρρος αἱματόμοιο
 ὁξύτερος, ψυχῆσι δὲ ἐτύγχανεν αἷχνυμανῆσι
 αἱ ποιῶντες ταῦτα ταῦτα, ἥρη ἐλαχίση
 ἔστι θεογοῖς πάτερ ἐμμορεπλείονος ἐδλᾶ.
 οὐδὲ σύναγγελίς θελεγίνορος ὅματος αὐτή
 ἔστι τι πάτερ πάτερ μέγα πάτερ μάλα σύντομον ἄντως,
 εἰς ὅπερ ὄφθαλμοῖσι βλέπει φρεσὶ λαγχαλόωνται
 οἱ τριάδος θεράποντες αἱματέες ἀγγελιῶνται.
 β τῷδε σύναγγελίοιο τότον βάθος ἔστι τοσάντη
 σύλλογίων βραχύτητι λειπρυμανῆσι, ὄφρα τις αἰεὶ^a
 μνεῖται ἡμαρτέπι ἡμαρτέπι δρονητῆρι μανῆσι
 σύρισκησι νέονται, τὸ μὴ πάρος αὐτεβόλησην,
 εἰ πάτερ πέωθήβης μέχρι γύραος ἐχαῖρονδεσ
 νόσφιν ἀτεργάτηματων παὶ αἰεξοδύνων μελεδώνων
 παύταχόνον βιότης θεού, θεοδεῖπτορος ὄμφης
 μῆνα μαθὼν ἐρόσυτα μελίσματα πάμφρονι θυμῷ.
 λαὶ γαρ ὅσῳ πλεόνος αὐτοῖς ἰδρῶτι παὶ ὄρμη
 θέσπελα γυνόσπουται ἐπι, πράπειδων ὑπονέρθη,
 τόσῳ μᾶλλον αἴναξ ἐργάζεται αἴληπι λόγοιο:
 χρύματα δὲ ὑψιπρόαιτα βροτοῖς παὶ ἐαυτὸν ἰδέονται,
 εἰνθα δὲ ἐρίγνωτον τίθεται. βύθος εἰσὶ βάθιστος

Scriptura
 nō est per-
 suasoria
 humanæ
 sapientiæ
 verba, sed
 potentia,
 Vlichtle
 se wort
 sonder
 lebe
 wort/
 vt inquit
 Magnus
 Lutherus.

a τολλύ
 θεολογία
 λαὶ ἐλα-
 χίση. λαὶ
 σύναγγέ-
 λιον πλα-
 τὺ παὶ μέ-
 γα παὶ
 σωτετ-
 μημανῆσι.

Ut inquit
 Diuus Bar-
 tholomæ-
 us apud
 Dionysium
 Areopa-
 gitam.

ρήστες gitam.

b Profunditas Sacrarum literarum quanta.

Quāuis aī ῥήσιες ὄμφάνεσαι, ὅπως τετελεσμένον ἔη
 fidūe legē πᾶσιν ὅσσιν ηὲ μοῖρα βιοτρόφος ἀμφιπολέστιβ.
 & me-
 ditantib. νῆμασι μαργοτάτοις ηὲ ὅσσιν νόος εἰδοῦρόννος
 Scripturā, ἀμάρτια χριστῷ τε πόθος αὐλάγχοισι λαθίζει,
 tamen aca-
 ὁ, τῇ πο εἰδοῦρόννος εἰδοῦρόννος εἰδοῦρόννος
 cidere so-
 let, quod οὐνάχθυντὸς αὐτὴς διδαχῆς εἰς ἀνδρούνται
 in Syraci-
 de scriptū τίνινα πεῖραν ἐλει πρώτου, ὅτε δὲ ἐλπεται ἔρσην
 est: Cum χανδόρούλων γραφέων νοσροῖς σομάτεοις ἀφίξαι,
 cōsumma-
 uerit ho-
 mo, iunc διὰ τότε ρητίλιων νοέει φρεσὶν, αὐτὸν ἐπείναι
 incipit. Scriptura χειλεσιν ἀνεοτάτοις γονσαι μόνον. ὡς γαρ αἱ ἀντωρ
 cur edisci τρέποις δίνναται μελεδίμασιν ἐννοέσθαι,
 & exhauri
 rinequeat ὡς ηὲ θεσφατον ἥχον αἱ ενφρέσω τινὶ θεσμῷ
 Deus no-
 ἐν μαθέειν ψη ἔστι, διὰ δύνατος οἵα πυναθεῖσ
 biseū agit εἴματι, λειψηπόμενός τε προσωπίδι, σώσιμος εασθί^ν
 per verbū,
 cum sine οὐκέταις ἀμφιέπει τε ηὲ ηὲ μὲν ἐμβιοτόνει
 verbo i-
 gnis con-
 sumēs fit. εἰ δὲ τέμνεται τοιούτοις ηὲ ηὲ μὲν ἐμβιοτόνει
 νέοφρι τε μεσολαβῆντος, ἀδιηφάγος ἐπλετο πεντήρ,
 ηὲ σέλας ἀπρότοπον ἀπιστότοροι δέ πέλονται
 οὐθαλμοῖ τε ηὲ ηὲ πολυτλήτοις μορόπεοις,
 αιρηλαΐης ηὲ λογιὸν ἐχέφθορον, ηὲ δίνναθαι
 τλῆσαι φέγγος αὐτοτος ἐπιχειδα γετνιόντος,
 σημαντρων ἀπαντυθελόγοι τε νέσφι λαλύπρησ.
 Scriptura τολμεῖ δὲ ἐλπίζειν ὄμως φαετίμιον αὐδίλιον
 eodem lo-
 co habe-
 tur, quo
 filius Dei,
 νερμις non homo, opprobrium hominum, & despectio plebis.

ανατ.

ἀλλαὶ μὲν δτίνος ἐσπε λόγια ποτέ θεῖος ἱνσθε,
 τὸδέ αὐτῷ πάλι ἔαστι σαφέρονα βιβλία ψυχῶν.
 Λεῖνος ἄρα σπώληξ τε πάλι ὃν αὐθωπός ἀπέσει,
 λαὶ χθονίοις ἐπίχαρμα πάλι ἔθνεσιν ἐστιν ἀθυρμα,
 ὡς δὲ δὴ βιβλίων ἀλεγύρωμην ἐνφρονιθυμῶ,
 λαὶ πιβολογράφοις ἐθνέων σελίδεσιν ἐρωῆ
 μᾶλλον ἐφεδριόωμην ἀφειδέι. τὸτόν παντωμ
 ἀπτίον ἐστι λακῶν, ἵερόγλυφα βιβλία ψυχῶν
^a φάρμακα μὴ γνῶναι πατένπο φρεσὶ βυνοσοδομήσειρ.
^b αἱ δὲ γραφαὶ φάντασι λιδάγματος αὐθροσόοιο,
 δτῆτην εἰν ἀδιάμω παντες γενόμεσθα βέβηλος,
 ἀμπλακῆς αὐτλον τ' αὐθημάτε παγηπόμοιρον.
 Θεσμὸς γαρ μομφῆς νύτειξύμπαντας διῆσοις,
 παντα λαζακίρινει μωσῆς νεμεσήμονι θυμῶ.
 ἐνθεντεπαίσει θαύματος γνῶδος ἀμα παντας,
 σὺν Αρῶντας τ' αὐόματε παλιγγενέας τ' αἴθεντε.
 ὅφρα μὲν ὑψιμέλοντα μενηπλέος οἶον ἀπ' ἀλλωρ,
 ἕμιν δὲ αὐχύνηρεθέων, πατέ λόσμος ἀλάτης
 γνύμπας αὐταθεδ μετέχη πλαστίνορος αέρης,
 πάσατε σαρξ προπάροιθε θεδ μηνσαῖο σιωπῆς.
 ὡς δὲ λεὶς βασιλῆος σὺν ὄμμασιν σὺνχετάαδαι
 τλαίη, τὸτο μέος βροτὸν αὐέρα παντα λαμάτοις,
 λαὶ μὲν ἐποτρένοι θεόθεν φρεσὶν ἰσχανάαδαι
 τῆς σὺναλαγχνοσύνης ρυσίνορος. ὡδε γαρ ὄμφης
 αἴθερίνης πήρυγμα λέγει σημαντορι φωνῆς
 ὅτις γαγριάα μεγαλωχέα πομπὸν ἀείρων,
 δτος ἐν δρανίκης ἐλεκμοσύνησιν ἀέξη
 ὄψινορ λαύχημα. ἀπατε δὲ τὶς ὁσας ὁσος φῦ

Omnibus
 reb. & stu-
 dijs plus
 ocij tem-
 porisque
 tribuum,
 quam Scri-
 ptura.

^a αἴτιοι
 παντῶν
 λακῶν
 μὴ αὐταγε
 νώσηειρ
 βιβλία
 φάρμακο
 πατέ ψυ-
 χῶν.

utverè scri-
 psit Chry-
 stostomus.
^b Quales
 in Adam
 simus, do-
 cet Scri-
 ptura, da-
 mnati vi-
 delicet in
 optima &
 pessimâ
 vita.

in χάριτες

ἐπιχαρίτος βλάσφησεν ὅλος παντέντονος ἀρχή.

In Christo οὐδὲ γραφὴν παὶ τῶτον αὐτὰγε μαρτυραμῦθορ:
 Sancti & ὅτιςν εἰς χριστῷ παύτες γενόμεως λίπαιο,
 Iusti. ὅτι δικαιοσύνη, πνοιήτε παὶ εὐδιορ αὔρη
 θεοπνός παὶ πτομὸν ὑπερέρανον οὐδὲ βιώνη
 ὄλβιομὸς τὸ χέπιστην ὃς αὐτέρα προῖη πολεύει,
 τυγχανόμην, παύτων ἢ νόμων παμάτων τε προπαύτων
 πολλὸν αρείονες ἐσμην, ἐλεύθεροι εἰς θεόσαριοι,
 οὐέτι ποιηλότητα τρόπων παὶ χῆμα προσώπων
 πασινὸν αὐγασάμονοι λινοτερπεῖς, ἀλλ' εἰς μάνη
 πασὶ θεοσύρῳ λινοδρόμονον αὐθος ἔοντες,
 ὄφρανε φημιωθῆ σιγῆς μεσμωτὸν ὄχη
 παῦ σόμα, παὶ θαλλοῖσι λιακηρέσι αἱμφιτεθιλῶς
 τιμάων μόξης τε πέλη μέγας, αὐθέρος ἐστιν.

Lex dam- μίγιος αὐτῶν πεπτον μυστήριον ἐν πλακέσοι
 nans, ar- πιοσογράφοισινόμοιο μεδίλωται παὶ εφαύθη,
 guens, re- μελᾶς περ θεολόγων παῖσαὶ πόξην ὁμοὶ παὶ θεομάτοις πολίων.
 uelās pec- κατημ, πο-
 catum, po- ἐστι γαρ ἐστινόμοσ νεμεσήμονος ἵχης αὐταῖς
 litice & Theolo-
 Theolo- σιντρίβει, λιρατερῷ δὲ ἐναλίγημός ἐστι λέοντε
 gice. οὐσέας μαρσάντοντι μαφοινεοῖσιν ὄδεστιν)

Lex requi- eis λιροτερῷ χρέοδοντι νόμον παῖσαὶ νεύματα παύτας
 rit inte- μὴ παὶ ὑπερφρονέντοι μηῖς ἐνὶ τῷδε περαίνει,
 gram & πᾶσα λιαζέρατός με πέλοι σάρξ αὐτιφροντσα,
 perfectam εἰτε παὶ σύγνειας γλαύσῃ πέρι μώδενα λίσμων.
 obedien- ζητὴν ἡ νόμος ποιεῖν ἐπιτάγμασιν αἴματα παύτας
 tiām. ἢ πεσέειν γαῖντε παὶ ὑρανὸν ἐννεάπιλον
 eis χάρος κλιτόμερφον, απαύτων δὲ αἱμπλακηεργῶν

αἰαέσιν

Διάζειν ὄλοφυδινὰ βροτῶν γενός αἴδος σὺν τὸς,
τρυχόμενον ποιητὴν πᾶν ἀλωφήτοισιν αἵσαις,
οἵα θεογάπτω λεχαραγμένοι ἐπλετοῦ βίβλῳ:
ἀράς λουγάλεις πᾶν δριννόν σι σύνθρονος εἴη.
ὅτις ἀπαρνεῖται τελέειν ὅσα θεομός αἰώνει,
ἴσαι πᾶς λάος αἰώνιον ἐπιμαρτυροῦ ἔχον σύνασοι.

Δύντορον αὖ πειθῆς μυστήριον ἀμμι τρόποιντο
γίνεται ἐπαγγελιοῖς αγορσύ μαστὶ πᾶν μιαθήναις
μυστιπόλοις, αἷς χριστὸς αὐτοῖς μιέταξε μαθηταῖς.
Ὕγιαρ ἐπαγγελίης βασιλικὰς ἀλητὴν ἐτύχθη,
εἰς λύσιν ἀμπλακίν τε, λακῶν πᾶν ἀλυξιν ἐνάστῳ;
ὅς φρεσὶν ἀρρήντοισιν ἀπραιφνέα πίστιν ὄφέλλοι,
εἰ πᾶν αὐτέρθιμοισιν ἀλιτροσύνησι βαριαθῆ
εἰς τὶς αὐτέρ, οἴσμοι πόρος ὅσας πέντε παγυπανόβυλοι
ἔχον ἀλιτράνειρα ἀθεόφρονι σύμφρονι λύσῃ.
Τῷ μὲν γάρ αὐτοῖς λεχαρισμένοις πάντας αἱνεταί εργα
τῷ μὲν νόμῳ διέχειται αὐτοῖς λεχαρισμένοις
χριστὸν ἔχον ρειτῆρα πᾶν ιθωτῆρα γόμοιο.
θεομός ἀπαυτίζει μηδὲν ἀχειστινθέσαιν ὄμοιλαῖς
πιστοσύνη ἢ λύσα παραιφασίαιν ὄφειλαῖς
σύναζει θεομόιο βαρυπλάττοντος ἀέλλας;
Τῷ τε βροτὸς σατήναο λαζαπρίσεως τε νόμιτε
ἐπιτὸς αὐτοῖς θέμονος, προτὶ πανσοορ ἔλατι
χριστὸς λυστικοῖο παχέληται, ἐστὶ ἡ πᾶν σαρξ
σαρνοφόρα χριστὸν πᾶν οὔτε οὐ ἔλλαβει ὅτε
σεμνογόνος χριστῷ διέρθροις ὁμῶς ἐν σῶμα πέφυνεν,
ὑψόθην ἐν θεόφιν πεφυτσυμένος, ὑψιγενεθλος,
τούτη τελέθων βλάσπημα λοχεῖς,

Salus, iustitia, reuelatur p̄dicatione Euāgelij. Euāgeliū.

Fides implet legē, satisfacit Legi. Fides, quā lem efficiat homī nēm;

ἀλλά νυ παγγυετῆρος αὐτός αὐτός,
 θνέτησω ματιῶς νοέων, λαζακὸν σῦν μα δὲ ἀμέμπτως
Christia-
 nus siue si μεμβλόμενος πάντα τῶντὸν λειραμμένος, εἶναι πειθής
 delis il-
Iud ipsum λαζακός, ὁ τε χριστὸς ἐφυφύσιν ὑψιτόνειαν
 est gratia, λαζακός γόνος ὑψιμέδοντος ὁ οὐδεμός ἐπλετό χριστὸς,
 fidei, impetu λαζακός τε λαζακόπετυλον ὀδυσσεονός ἐστιν ἀλωῆ,
 ratione,
 quod Chri- ἐμπεφυὸς θεόπαιδι ἀτέλητος ἀπελόσυτο λιορύμεω,
 stus est na λαζακός Λέμαχος γαθέοιο σιωέμφυτον ἀρθρον ἐτύχθη.
 tura.

Fidelis in τοιάτοι δὲ ἀραφῶται θεῖς σὺν παιδὶ μενονται
Christopo- καὶ πᾶσαι γε πύλαι φλεγεθοντίδες ἐξαλαπάξαι
 testoīa.
 Fides vin- σύρησαι, ἐπεὶ πάνταντος πέλεγνηρως,
 cit mūdū, ὡς ὅπων νίνης σέρεται θεοσύμβροτος ἔστιν.
 αὐνέι με- σύθην αὐτῷ σύθεσιν ἔχον ἀτεμφέα παθώ
 γάλα, πα τολλάκι θαρσαλέως αὐνέι μέγα παὶ μέγα πάχει.
Xει με- μάνη γαρ πίσις μοροποοσός ὑψιανασσα
 γάλα, νικησαι λίσμορ τε παὶ σείδος οἰδε τύραννον.
inqt Chri-
sotomus. αὐταρ ἐπεὶ πάντοισιν ὑπὸ φρεσὶν ὄμπνιας πίσις
 ἥλιδανην, ὃδε βροτοῖσιν ὄμέσως ἐστιν ἀπασιν,
 ὃν ἀραχειτιανοῖσι παράτιον αὐτράσι, γλώττης
 βλασφημῆς τόπερ μαθεῖμα ψεύμαχον αὐτίαθνει:

Quia Fi- ὃδὴν ὑπὸ τοῖσιν σον ἐπίσταται ἀλλο τι φαῦσαι
 des nō est ὑμετέρη σοφίη, θυμὸν ἢ παὶ ὅπαταθνητῶν
 omnium, non sine πίσιν σον, πίσιν σον ἀεὶ λιράζσα βαρύνει.
 causa Iu-
 lianus A-

πίσις
 postata obiecit Christianis nobis: ὃδὴν ὑπὸ τὸ πίσιν σον τῆς ὑμετέρας σοφίας. id est, ut Cyprianus scribit: Pagani nobis obijcere solent, quod Religio nostra, quæ quasi rationibus deficit, in sola credendi persuasione consistit.

τιγις ή δι βροτένης πινυτῆς πρεσβεῖον ἐτύχθη,
 ἀλλὰ θεᾶς λίναμις σοφίκι τ' εὐημέρην
 λερναῖον μεντόντην τέργον πέλανηνορέντε,
 ἡ τις ἐπαγγελίης λελαθήμασιν εἰσυποδίνει
 ἀμετέρων λεσθιῶνα φρενῶν πάλιν πενθοθιναῖα.
 εἰ δέ τις εὖ πρεπίλεοσιν αἰσυλήτοισι φυλάσσει
 τέλεοθεόφρονα πίστιν, ἀτέρμονα μητέρα λίστην,
 ευλαύβηλην ὅγεια χρίσματα πάντα πέπαται,
 βνοσόθετῆς πραξίης. τόδε γαρ πεφάλαιον ἐρανῶν
 λιώνων λεχόμεδα παράνψιον τοιῆς,
 εἰ θεοδιβριέλη πίστιν ἀέροιν ἔμφρονι θυμῷ.
 πειθὼ χεισθόρων λογίων σέλας ἀμμιν αἰάπτε,
 ἀμέας δὲ πύαθέοισι πορισεφέας λιδαχῆσιν,
 ἀπροσόφυτος τούχαι πριτᾶς πραγέων τε προπασέων,
 αἰθέρος εὖ σεγέεοι πάλιν εἰσιν αἴρόρης.
 εὐ χεισθῷ γαρ (ἀπειδεῖ τὸν ἐπ' αγνακτίλεοσιν αἰάπτοις
 μαρτῆρι πισσοσύνη πέρι) πληροφόρημα πρατίης
 ναμέταξι θεότητος αἰειλύρωτι θεσμῷ,
 τότῳ δὲ γενένευπτο φρονίστε πάλιδημοσιωάρω
 θησαυροῖς, σορῆις πάλιαντα βλῆνες ὑψιπροάντε.
 ὡς παῦτες ποταμοὶ πάλιπλανης παῖρεθροι
 λαὶ τονάγησύ μπανταρόοι τά αμαράτε, θαλάσσης
 μάνης εὐπροβλύσσοιν, ανηρίθμοισι πελσύθοις,
 ὡς πάλι ἐπιστημέων πάλι αριστονόων αρετάων
 πασέων χειστὸς ἐφυ λιορυφὴ πάλιρίζη πάλι αρχὴ.
 * ἀλλ' ὁ παλαιὸς ἀδλαμος ὃς εἰς σαρπεοσι παχεῖας

Fides qd
& quanta
nobis præ
stet.

Quemad-
modum
origo fon-
tiū & flu-
minū o-
mniū ma-
re est, ita
caput &
radix Chri-
stiani, &

B 2 εὐτρέφεται, (Bern-
hardus.) * Qualis sit iustitia & obedientia Adami, siue ve-
teris hominis.

εἰ τρέφεται, σαζανᾶται δὲ ἐξώρορε μισοθέοις,
μάτι ἐθελοδοτούμενοι θητασύνην ὑπέρωαῖς
ἀμφεπε, τήν περ αὐτὸς γανῆιον ἔγνος ἀλάμυ,
ὅς ὅπω βιότοιο νεόφρονος εἰς φάσος ἥλθεν,
ἀσπῆσαι φιλέει βεβημένος ἐλπίδει λύτρα,
λείματι τε πληνῆς τελεχραγμένος ἀλγινοέστη
ἴσαι μὲν ἐργάζεται πάνταν πενεαχέα μόξαν
θηρόνει, παῖς ἐργάζεται πεταλέργα τελέσαι,
πιστούντος ἀπανθύτε, παῖς ἐμπαγετοῖς πεποιθώσαι
ἐλπίζει μακαρίσμον ἐπαργανήσαι τε λιχῆσαι
θαλπωξέν, μακάρεοι δὲ ὁμέστοις εἰλαπιναστῆς

Quicquid
fit sine fi-
de, pecca-
tum est.

Iustitia
Christia-
norū qua-

lis sit.

Christia-
nus qua-

lis.

τύνεια δὲ χειτὸς θεράπων παῖς ἀδελφὸς, ἐπύχθη
ἢ πραγμάτων τίφέρων, ἀλλ' αὖτις ἀγείρων,
χειρὶ τε πιστούντος αὐτοῦ θητῶν στίχας ἐδλῶν
μεξάμνος, θεὸς δόσα δὲ ψέος ἐγγυαλίζει.

ταυτὸν δὲ ἐτις πίσιν αὐτοῦ θητῶν στίχας ἐδλῶν
ξυμπασέων πτίσεων πρατέει, πόσμοιο παῖς αὖτος
λοιρανέει, συγίνεται φερεσινή προιστορά
λαίμονας ἐνορέησι, θεὸς δὲ τις ἐστὶ ἐπάργυρος,

εσπαῖ

ὃς οὐαὶ σαρπιοβαρέωσερ ἔχων πάχος, ἐμπαγόντα φρὸς
 ἐντοθι σώματος ὑψόσ· αὐτέπλατ· ἐστρεψανὸν αὐπιὰ,
 εἰς πόσμον τε νεοχμὸν, ὅπη πολίτου μα, μονίντε,
 ἔχειν ἐτοιμοτάτην, ὅθι σύνοσις ἀγγελιώταις
 ἡδη ἐφυ πᾶτὴ πνῦμα, θεοδέος ἀγγεῖ τραπέζης
 σπασάμενος γλυκὺν νέπταρ ἀπ' ἀθανάτοιο προσώπῳ.
 ἐμπινεὶν ρίγαπη πρόφρων πατέπλατο χαμᾶζε
 τὴρ πέλας, ἦς πομιδῆς ἐπιθυμέα, τῷδὲ ὄνινησαι.
 παύτων θυλότατος ἵπελει λάτρις, ἀμφαγαπάζων
 ξύμπατης αὐτοῦ, οὐαὶ ἐνύσιος ὄφλον ἐνάστῳ
 θῶντιν ὄφειλομείλιν, οὐαὶ ἐνών ἐπονέματο τιμῆν.
 τῇν δὲ ἀχαριζίλιν οὐαὶ ἀπλινείλιν ὑπέρσπλορ,
 λόσμας ἀμαλθάπτοιο, ταλάφρουος ἐλπιδιθυμῆ
 ἐξαντλεῖ, οὐαὶ ὅτ' ἀγγεῖθύγεσσιν ἐρξε μάλιστα,
 γίνεται ἐξαπίνησμαρὸς, λιὰν ἀθυρμα προπαύτων,
 αὐτὸν συεγεσιέων ὑπερβινοφένοις πᾶταχθεῖσ,
 λιαὶ πεῖται μετὰ πᾶσιν ἀτιμοτάτην ἐνὶ μοίρῃ,
 ἀγνεῖν δὲ ἀγεραστονέρ αὐθεώποισιν ἐθυμε.
 τῷ δὲ θιλωνέεοιρ ὑπ' ἀλγεσι πλάπτεται ἥτορ.
 μεσηγὺς δὲ ἀθέοις χαίρει φρεσὶ πόσμος ἀλάτης.
 ἀμφοῦ γαρ πλάστιγξ ἀγάπης οὐαὶ πίγιος ἐστιν
 ὁ σαυρὸς πολύλυπος ὁδυρμοτόνος τε βαρὺς τε
 εἰς ἵπελαιφασίλιν μετέβη λιχνεῖνος ὅπιοσ
 αὐδεὶ παλιμφρονέοντι, τὸν ἥμερος οἵτος αὐτοῖς
 θιξινόων ποίησιν ἀπαίρετον ἀμπλανιάων.
 τὸν δὲ αὐτιηρὸν παλαιὸς ἀπεχθαίρει φρεσὶν αὐτὸ^ν
 στινεια μὲν θυμόντε οὐαὶ ἀμμιγα σώμα πλαΐσι.

Christia-
 nus dile-
 ctione fit
 seruus o-
 mniū ho-
 minum, &
 accipit de
 inde Vn-
 danck in
 fine labo-
 rum, sub
 cruce exi-
 stens, gau-
 dente im-
 pio mun-
 do.

Crux pro-
 batio fi-
 dei & di-
 lectionis.

Vetus ho- χρὺς πάλαι τέρον αὐδερα θιαμπερέσ αὐχθεὶ σαυρό-
mo cur δεινὸν ὑποστηνάχειν ἵνα μὴ πρὸς πνῶμα, νέοντε
cruce per- petuo pre αὐθεωπον, πολέμοιο τόσος ὄρσειε πλύνιανας,
mēdus sit.

Ιακίβροτὸς ὄφρα νεοχμὸς αἰσὶ συφελώτερον ἰχνή
πάγτος, ὅπως δὲ ὁ πάλαιος ὁ πρὸς θεὸν αὐτιφερίζων,
διὸ συεργεσίης τὸν πλισίον ἀμφιπολεύων,
εἰς μόρον αὐτούλιστον ἐνόσιον αὐχεῖα πάμψη.
λίθιον σῦντε ἥθαλψιβὺς σέλας ἡριγνείης
τατρόθην αὐτράψη νενυσσόν ἥμαρ ἀγανά,
διῆτότε πνουματικῆσι βολᾶις ὄλος ἔξυπανισθε,
ἐν χθονὸς αὐγάζων. Χ' ὅσιης σπινθῆρας λαλων.

Caro sem εἰ γαρ ιακὶ νοερὸν γιγνώμεθα πνῶμα, τέλειοι
per rebel- συμφυέες χεισῷ περ ὅμως μενει αὐδερομένος ἀργεῖ
lat Spirī- ήμην συγγεγανῖα, ιακὶ ἐστι τι πνεύματος ἥμων
tui.

χωριστὸν τε ιακὶ ἀλλοφυὲς νεοθηλέος αὐτρός,
ἢ λιαζεναντίον αὐνὸν ιδὲ ἀσπονδον πλοεμίζει,
διασπλῆτη μεθέπτωσανόν θεὸν ιδὲ ιακὶ αὐδερας
τὸς πέλας ἐχθράντων, μόνω θυμήρεα πρήσει
γαστεὶ, ιακὶ ἀμφ' ιδίης ἀρετῆς γάρωμα τιτάνει,

Pugna car ἔως οἱ ὑπαὶ μελέεοι φυσίζον ἀδιμα τροχάζει,
nis cū spi- ιόμποις γαρ τοίοισιν ὑπέρφρονα τῦφον ἀείρει:
ritu p An-

tithesin.

* οἳτι μελῆς ιακὶ αὐτοσ έγώ ιακὶ ἀλυπος ἐτύχθην,
εισέτι πυνωδερόμοισι ροπᾶις τροπονιδεται αἴσων,
πελη χαλεπὸν μοι ἐφιτροχάδην ἐπὶ γῆρας μανει,
τύνειν συχλιδανοῖσιν ἀγαλλιάσοιμι τρυφᾶσι,
ιακὶ νηδιὰ πορέσσαμι φίλην ἀπόρητον ἐδιωδῆς.

Spiritus.

πνῶμα ἥμερον αἴσοι ιακὶ φατοφωνή:
ἢ τοι ἐγώ τοῖνιν ὑποθήσομαι ἐπέρρονα βυλίν,

μῶρ

μῶν τρομέεις βασιλῆος ἀφειδέος ἐνδιπονόμιμα;
πῶς μοι διωθεσίας τε πάλι ὅρπια πιστὰ φυλάττεις,
ὅσα σιν ὑψιμέλοντι ποτ' εὐ βαπτίσμῳ ἔθηκας;
ἥρα φέρειν πείνοιο δὲ ὑπίχεο παύτοτε οὐλᾶς
ἢ δὲ ισρῆς ὄμφατι ἐτρύφρονα μῶλον ὄρινει.

τῦτο δὲ ὑποβλήθειν προσεφώνειν αὐδρομένος χρέος: **Caro.**
αὐταὶ ἐγὼ μορφῇ πάλι ἀγύνωρί τε θαλυῖα
γαύνυσθαι προβέβλασιν σιν εὐθύμοισιν ἐτάροις,
φοινικίου πίνασα χύνσιν λαθυντέος οὖν,
μολπᾶς τορπομείκτειν ὥρχηθμοισιν ἀμώμοις,
ἢ γαρ τῶν θελίου πορτιγύλομακόσι ὁσφίασας.

σύνεπε. πνοῦμα δὲ οἱ αὐτισ ἀμοιβάνη πρεφωνίου: **Spiritus.**
μνώεο πλόσιον αὔδρα μετὰ φρεσὶν ὅξεν δοισύειν,
αὐχροῖς ὃς παθέεσιν ἐλὺν φρεσίν πάμπαν ἐώγε,
μαχλοσινης μήτεραν ἀσργέα γαστέρα βόσηων,
τίπτε ἡ Ιερολαίνεση; Λέμας ψυχὴν τὸ ἀπολωλός,
τυμβούθη φλεγέθοντος ὑπὸ ασέος ἐμπεδόμηντον,
χριστὸς ἀτέ εἰ γάθεοις ὁσφίσμασι μυθολογήσει.

τῦτο δὲ ἐπιρρήθειν προσφθέγξατο πιλόγονος σχρέος: **Caro.**
ἢ παντὸς ἐγὼ τύτων ὁσφίων ἐμπάζομακιδεῖ,
ἐμπεδός εἰ θεόφιν γαρ ἐλίσεται σύχρονος αὖλη,
ὅφρα χρόνῳ μετέπειτα ήκητροπον ἥθος ἀμείψω,
ῥίψας ἀμπλακίου ταχυδινεῖ σινδρομον αὔρη,
σῆτέ μοι αὐξήσειαν ὑπὸ φρεσὶ πενθος ανίαι.

τίνι δε πνοὴ θεόληπτος ἀμοιβαδίς αὐτιον ἕνδαλα:
ἢ θείς παρωντις ιδίης προποδηγὸς ἐτύχθη,
ἢ νέος ὅτε γέρων, ὃν ὀτυλίν, ὅτε τύραννος.
ἄλλας θεὸς σέταχισα θαΐφρονι κῆρι μαχέσοι,

μηδὲν ὅτι σύναρχον, οὐδὲ ὅταν φάσις ἴστρὸν ἔλθῃ,
εἴτε δὲ αὐτῶισιν θανάτηφόρος ἵχνιον ὕρις.

Caro.

ἀλλ' ἐπιθαρσαλέως ὑπενρίνετο χειστομάχος σαρξ;
πρώιον ἀλέπτωρ ὅτι ἄγη οὐδὲ πείστον ἀγγλίν,
ἴσοσμον ὀπιπσύω, οὐδὲ ισομοφίλος πολιῆτας,
πᾶς χθονίοις οὔτε εοσιν ἐπήβολον ἥτορ ἰαίνων,
τέρψιν ἔχει τριπόθυτον, ἐγὼ οὐδὲ τὴν μεμάλιστα
θηρσύσαιμι, θαλυπρὸν ἔως μοι ἀέρεται αὐτῷ

Spiritus.

ώς ἔφατ'. αὐτίδοσον δὲ πνοὴ σοφὸν ἡρυγεφωνίν,
ἔρχεται ἀτρεπέως ὁ χρόνος ταχινῆσι πορείαις,
σῦτε δέ μαστψυχίν τε, μενός θανάτοιο μιχάζει.
τίπτε δὲ τοι φιλόπλατος ἔρως μέγα λιέρδος ὀφέλλει;
φθαρτὸς δέ τις ἔβλαστες ἀπὸ γῆς, φθαρτὸς πάλιν εἰς γῆν
τρεφθήσῃ μετέπειτα, οὐδὲ εἰς στροφάλιγγα λιονίης.

Caro.

τὴν δὲ ἀπαμειβομένην μετεφώνεε θαυμβαλέη σαρξ;
ἄριστον μαρτυρᾶς μοι ὑπὸ πραπίδεοσιν ἔγειρεις,
ἴδη μηδὲν πόθον ἔχον ἀλωφήτοιο γαλλίνης,
ἄρχειν σὺ σεβίης μοι ἀμεμφέα χειτὸς ὀπάσοι,
ὄφραντες εἰς γυνετῆρα μολῶ λεῖσι πορείης
νιῦ γαρ μὲν δὲν ἄχος λιραδίλων οὐδὲ θυμὸν μαίει.

Spiritus.

σύνεπε. μειλιχίων δὲ πνοὴ πάλιν ἡρυγεγῆρις;
τοι αὖ ἐγωγε τεῖν ἀποφώλια λεχολογοῖμι,
ὑψιμέλων ποθέει τεθραυματόν ἀλγεσι θυμὸν,
χρὴ δέ μαστψυχοις πιροῖσιν ὑπὸ ἀλγεσι λιομιθλίαι,
ὅτει φύσιν μεθέπει μινυώριον, εἴτε δὲ μὴ χρέω
σκοτίτε οὐδὲ σιώληξιν ἔλωρ οὐδὲ πῦρμα γυνέσαι.

Caro.

ώς ἔφατ', σύνχωλησο δέ αὐτίαχε γυνωσίθεος σαρξ;
ώ πάτορ δύψιγγεθλε, βιότροφε, ποίγλινθαῶρ,

δός

Ἄλος με διὰ χριστοῦ σαύρουνος εἰς σε τραπέων,
καὶ μὲ παραπλήτοι φαεσφόρος σύθεος αἴγαλη,
τερρώσοι, παὶ πίστιν ὑπὸ σύθεοσιν αὐδέψοι,
καὶ μοὶ σὺ αργαλέοις ἐπιτάρροθος ἐπὶ αἴθλοις,
τερπαλίνι δείχσα, λαζαὶ θρόνον αὐτιῷ ὀλύμπῳ.

πνοῦ μὲν ἡδύτινον νίνης ἀλαλάξατο μολπίν,
τύνει ἔγων νίνησα μαχήμονα σαρνὸς ἐρωτίν,
εἰ παὶ λεγτομίσιν ἐείδομαι αὐτιπαλάσιειρ.

Χριστέ, Διπαυοσύνης σὲ μόνον σέλας ἀμφιφαίνει,
πανσόον εἰ μεσμῶν μὲ σάω βελίαο λαχνίσωμ,
ἀέριον ὅπερ γέμης λακίνης ὑπερ ὄφλον ἐδωνάς,
Γαυροτύποιο μόρε τετορημένος αὐλιᾷ γόμφοις,

ἄλλ᾽ ἦτοι πίσιντε ταλαφροσύνην τὸν ἀγάπηντε
(ἀτρία χριστόλατριν τελέει Βροτὸν) εἰν ἐπέεοσιν
σμιηράτε παὶ σύνδεσμα, μέγιστα δὲ σὺ σύνδει πράξει
ἀμφεπτὸν αὐτῆς, μυχατοῖς χριστὸν σύθεοσιν αἰσίωμ,
ὑράκελσυ σμοσύνησι παὶ ἐντραπέλοισι λαζαέραις,
ὑδελαζαπρίσησινόμος, χριστοῖο ἡ πνοιῆ,
ἥτις ἐπὶ ἀτρεπίνης πάσισοδὸν ἀμμε ποδηγεῖ.

εἰ ἡ τις ὑρανόπαδει φέρει χαρινέρυμασιν αὐτοῖς,
χριστιανὸς τελέθωμ, παὶ ὅταν γαθένης ὑποφήτωμ
ἐστι θεηγορίης θεοσύμπονος ἐμπελόθυμος,
ὑπάρχα μέχρι λέγειν παὶ αἴσυν πράττειν πήλεμίζωμ,
ὕτος παγυνορυφάιον ἔχει πλέος, ὕτος ἀπὸ ἄλλωμ
οὗτος πέπνυται λοιποὶ σπιάδιαίσσοιν.

Spiritus.

Fidem, di-
lectionē,
spem siue
pacientiā
in cruce
vnde Chri-
stianus ha-
beat.

Qui praxi
est Chri-
stianus &
Theolo-
gus, ille,
inquit Di

B 5

ius Basilius:

ὅτες πέπνυται, λοεποὶ σπιάδιαίσσοιν.

dlos

Theolog^o
fidelis, & eis Ἰθεῷ πλόξασμα πάντα eis θεομήσορος ὅμφις
tādem o- αὐγγελίας, διοίη λελαριζέμενον αῦμα χαμάζε,
mnis Chri lαὶ ψυχὴν μελέων ἐπατοῦσάντις ἐπιπρόσινάξει,
stianus pa ratus est, p τινὸς ἐπαυγγελίης λῆρυξ, πάντα ἐπατος, ἀμεμπτοις
Christo ὅσπε περιπλύση χριστὸν φρεσὶν αἵμεσίποτμον.
impende- re omnia, τύνειν απλανέεσι διδάσκων χείλεσιν ἄλλας
Collatio ὁξὺ ταλαντόνει τὰ διδάγματα γνησιόφωνα,
doctrinæ veræ cum λαὶ πάλιν οἰδην αὔχορδον οβελιζέμενον ίδμονι γνῶμη,
falsa ne- πίστην ἔλιν πάντα τῇθε βροτοῖς πρόπαρον ὅμιλοις Κάλλων,
cessaria. ήτινι λυθαίνει τὸν ὑπέρβατον ἡγεμονία,
ἐπιδηλόν δὲ αὐγάπλι, τῇ τὸν πέλας αὐμφαγαπάζει,
αὐτοχρόνῳ σιγμῷ σαφέως προτίθησιν ίδεσαι.
τόσον γαρ βλάπτει θεῖης ηλυτὰ πώεα ποίμνης,
ὅστις αὐφαρμάκητο ληρύγματος αὐτιπαλαίστας
μηλοφόνυς τελύνης πολομηδέας, οὐ πάλαπάζει,
ὅσον πορτ' αὐτιηρὸν σοφῆτετήναζο γλώττῃ,
ἥμ μὴ αἴρεσονός διδάχης πάντα λοξονόσους
λυσηρασίν διχόφωνον, ἐοῖς δείξησι μαθητᾶς.
ἥγαρ χριστολόγος ληρύγματος ὄρθοδολιδαῖς
ἥμ δημηγορίη ηλάγχη μελίγηντος αὐσιδή,
ἢ λίγα δηλώσασα λόγων αὐτιθροονδάσιν,
ἥμ τινας παρθμάνυσι λαθίφρονες αἴρεσι αέρχαι,
ἢ τις ἥλεόμοχθος ὑπόπρισις, ἐτι βιλέλυγμα,
ἢ τις τε χριστοφόρος ταυρὸς φυγάς, ἐτι τις αἴγη
τιμῆς πάντα πλόξης, τῇπορθ θεὸς ἐπλετογαστή,
τῇ τὸ τέλος πανόλεθρος ἐφέασται αἴπης ὄλιθος.

falsa do- τύνειν cù λυνέως πάντα αἴταρβίτω τινὶ τόλμη
trina da- nnanda
e confutanda est. iiμέας

πιμέας ἐσὶ χρέος λογοδιάλαλον ἀσπίδα πάλαι,
 αὐτὶ θεοσυγέων ἔχθρῶν, ἐταράντ' αἰσθάλων,
 οὐδὲ τι λινοδιώσυνα λίνη τρομέωμεν ἀφίσαι,
 ἀλλὰ μάλα βριαρὸν δισύνειτενωμεν ἀπαντεῖ,
 καὶ ξίφος αἱμφοτέρωσε λόγυσιρα πόωμεν ἀκτῆν,
 οὐ μὴν σὺν σὺνδιδαχαῖς, οὐδὲν ἐν βιότοιο τύποισιν,
 εἰν διδαχαῖς ἡ μάλιστα παράδρομον ἢν γάρ ιώμεν
 οὐτύπιον βιότητος ἀταρπιτὸν, ἀβλαβὲς ἐμπιπλούσιον
 καὶ χαριτᾶγον ἐπὶ νοσροῖς τύθεοι φέροντες,
 ἔλιος ιατροσύνην ὑποδέχνουσι αὐτοῖς ὄπιοσι.
 ἀγγελίης δὲ ἔξωλες ἐπαν πέσειν ἔρμαθείης,
 οὐδὲ πρῶτος θεσμοῖο πίναξ ὅτε ἀπῆλθεν ὑπὸ ὄρφνην,
 οὐτερος ἀχρήστος ἐψυ, οὐδὲ πᾶσα βιώνη,
 πρήγματα πάντα τὸ ἀπιστα θεῷ μύσος εἰσὶ λαΐστοι,
 εἰ οὐ τὸ δε βίοιο πέλει μερίς, ὃς ρά περ ἔργων
 χρηὶ, μερόπεοιν ὅσα προφέροντεν εἰσι,
 καίτι ἀπαλιγγονέων τετελεσμένα πολλάκις αὐδίγων
 οὐλοσύνη σπυδῆ τε ταλαιπόνοις τε λατρείαις.
 εἰ δὲ τις ἀγγελίην ἀλόθροον ἀμμιτιφένσιοι,
 καὶ φύσεως περὶ θνῆτοφυτῆς, ὅτι πᾶσα μολύνθη
 ἀμπλακίας, οὐδὲ ἀγοστὶ θεοσυγέων ἐπλετο πάντως,
 ρίπτεται ἐνβλητόντε θυώδεος ἐρρέε μανθρεῖ,
 καὶ βροτὸς εἰς μακάρων ἔδος ὑψῆται περιλαμπές,
 (ἀλλ' αἴθεει οὐ παγγονέται παρανοῦματοῖς)

Sine pri-
ma tabu-
la non pla-
cent Deo
opera se-
cundæ, si-
ne fide fa-
cta.

τῆς δὲ ἀρχα πισοσύνης μυστήριον ἐλιεσιχρίστα
 τὸ πρῶτον φθιμένης μεροπιδος ἀμφὶ γυνέθλης,
 καὶ φύσεως περὶ θνῆτοφυτῆς, ὅτι πᾶσα μολύνθη
 ἀμπλακίας, οὐδὲ ἀγοστὶ θεοσυγέων ἐπλετο πάντως,
 ρίπτεται ἐνβλητόντε θυώδεος ἐρρέε μανθρεῖ,
 καὶ βροτὸς εἰς μακάρων ἔδος ὑψῆται περιλαμπές,
 (ἀλλ' αἴθεει οὐ παγγονέται παρανοῦματοῖς)

Vires li-
beri arbit-
rij in re-
bus diui-
nis ac spi-
ritualib.

ώντας

γνικα ψυχολόγοι οι κανέοφρον α σάρπα λέγοσε
 σύμπονον ἔργον ἔχειν γαθένη ακαμάτοισιν αἵτις,
 ὅρρα παλιμπάσει παὶ γωποιεῖ τὸν ἀλιτρόν,
 τὸ το δὲ απλῶς ἐτέτυῆσι μόνη πλυτὸν ἔργον αὐτοῖσιν,
 ὡς εἰς τόσον αὐτὴν πάμνει βροτὸς, ὃς ον ἔερξε,
 ματρώλιν λαζάνηδιν, ὅτε φενᾶς νερὸς ἐπιπλύν,
 ὃς ον ἄρηξεν εἶναι μακίας πεσμὰ λοχεῖν,
 σύντε μὲν εἰς φάσοντι προύγαχον σύποδες ὥραι

Doctrina Λούτερον αὐτὸν χαρίτος μυστήριον ὑψιμελόσιν,
 operum, εἰς χριστῷ θεόπαντι, Λιπαροσάνης τὸν αγαθόντα,
 ut necessa ria ad sa- ἕχορὸν αὐτὸν μερόμεον διὰ πίστος αἱματιπολίνει
 lutem fer-
 mentat & παῦ γίμησι μέμιτον πάντας τὸν λιονήντος φορύνθη,
 corrum-
 pit doctrinam fidei ἔμιγν αὐτογιᾶν πρὸς ἐλασίφοβον μακερισμὸν,
 ὃς οὐ ἔμπιν μάντις διὰ πίστος αἱματιπολίνει,
 ζείτε γαρ αὐτὸν νόμος οὐδὲ ἔργοντα παλὰ σκώσει.

Diuersissi- ma tam- et si sint hec refeōn no mina, ta inē vnum pum pro- positū, vt opera sua magnifica- Deo non dent vni- uersam gloriam. εἴδετε πολλὰ πέλει πάντα πλήσιες αἰρεσιάων
 τῶντοικα γεγάχασιν, ἀταράς πιοσοῖσιν ἐπείνοις
 προσποντῶνται ἀπασιούμογδποιοι λιελόσιοι,
 ἕρασινοργεῖντεργάτες ματάτερντέτελετα
 habet Scoios αἰεὶ γίμπασιν ἐφυ σπουδὸς αἰρεσιάρχαις,
 τὸ τιτυσπομένοισιν, ὃπως φραδίητι βροτεῖαις
 & vires & σαρπὸς τὸν ορέη μελεδίμασί τὸν πεδανοῖσι
 πλεῖστα προσάψωσι γεραρῆς πρεσβύτιμῆς,
 ζείτε θεόρη τέψωσι μόνον πανθιλεῖ πόξη.
 ὡς γαρ παπτάνει θεὸς οὐδενάλατηάδι γλώσση,
 πλινθοφετέρη πάϊδες παναμύμανος ὑψιλοχόντα,
 γε πάντες εἰς εἰς πανδίσιλοφρονέοντι λιχάνει,

συσώματος

σύνοτάμας ὁρπηπας ὁμοψύχως τε πλαστῶνας,
eos πάιν ποχθονίων σὺν βρῷ προμός αρχεστίποτμος;
πάσαις αἱρεσίαις πάιν χίσμασιν οἷον ἐνάγοις,
χριστὸν ἐφυβρίζει, πάιν χριστοφίλων παρόρον αὐτὸν,
οἱ μάνω θεόπαιδει σοφῶς ἐπιπνηδιόνται
Ταυροφόρω, τῷ σὺν βωλὶ λώβην τε προπάσης
αἵριτον σύνέπιπτον λύσιν γενέτειραν αὐγωγῆς
τοῦ πνίγης, Λώτειραν αἵριτοβίς βασιλεῖς.
σῦν πάιν επισταμένως ὁ μέγας βασιλεῖος ἔειπεν
εἰς τὰς πειροπλανεῖς ὑπόφήτορας αἱρεσιάων,
κοινὸς ὅτι σπουδὸς ἐστι προπείμανος αἰցὶ αἴπασι,
τίσιος εἰς θεόπαιδα βαλεῖν σερέωμα πρὸς δόλας.

β οὗτοι οὐκαίσσονται αὐγνωμοδύνη θεοβρύς
παχῶν αἰρέσεων τῶν τε ἑορταμένων πρότερον ἐγσῶν
πηγὴ ἐφυ, λεγοντούσιν αὐτὸν ἡσ πρόρεστος φόως θεος,
τῷ δὲ ἐπιφαννίος ὁρθὸν ἐπέφραστον εἰς ὀρεγλύνιον
δινεα λογιματίσας πορὶ πίσιος κατέβασεν οὐσίαν,
εἰλόγιματα πιστοσιών τε φρασταῖς σφαλορῆσι λοιπομάζων,
πλεῖστα θεογλώττων λογίων ἐνφράσασιν αὐχόρθως.
πίσιος ὅτι γραφέων ἐρμηνώντειρα λεράτης.
δ ἀράγε προβλύζειν προμολῆτυγὸς ἐσὶν αὐτόν αὐγην,
αἱρετιὰς τε νόστος, πάιν πίματα σπανδαλόστης,
ὅφρα διαπρίνωνται, αὐτε τε χριστὸς ἐπισταθμῆς,
οἱ χριστὸς θράκηποντές αἱμεμφέες διτιδανοὶ τε,
οἱσι λόσμοιο μέμηλε πλέον μινυώδιον σῦνχος,
πλιαρὸν λιγνυμα σακωσιβίων σὺν πάσων;

a De hereticois omnium etatum & temporum vere Diuus Basilius:
eis sono-
πὸς αὐτὸς πά-
σι λατρα-
σείσαι τὸ
σερέωμα
τῆς εἰς
χεισόρ
πίσεως:
b Ignorā-
tio iusti-
tiae fidei
fons est
heresium
omnium,
omnibus
etatibus
& tempor-
ribus:
c De Ori-
gene Epi-
phanius:
λατιῶς

ὅφρα λογιμάτι-

πας τὰ πορὶ πίσεως, πλεῖστα τῶν γραφῶν λιανῶς ἐφράσει.

d Quare oritur et hereses & scandala fieri.

όφρα γέ πάντεσσιν φραπίδων θεονομίλημα φανέν,
 χειστὸν ὅπορ γαλαθίωδη επίσταρωτε δαμέντα
 αἱμφιέπει φιλίη, πάντοπορ θεομισεῖς ετύχθη,
 τῶσσαν αὐτὰ τροφάλιγγα χρόνος: τὰ μάλιστα λεγανοί,
 σύντετρέχει πόσμη μῆτὸν γόφον ἐπισβρος αἰσηρού,
 οὐδὲ πυμαζόδρομον ἡμαρτεῖπιχεδὸν αἱμφιτροχάρει
 νυπῆ μετ' αὐχλυσεσαν αἴφεγγέα. τοῦ γάρ οὐ λατηρού
 ἀρτιπύλας αὐτέωξην ὁ θέσπελος αὐγγελιώτης,
 ὃς πέρον αὐθεέρις ὑπὲρ αἴψιδος ἴφιραδικίνων
 ἀχον επαγγελίης λιγυνήρεος εἰπροϊάλλει,
 οἵοις μὴν τοπάρος προγνωσίῃ λέρητο λανθῶ
 θεῖος ιωαννης σὺν μυστίλι θεωσίδι Σιβλω.

ἴδη γερε βιότου μηνὶ σὺν ἔματι λοιδοπορούντω
 τῶντα προσδοκούντες ἐφίμιμορον ἐσπερον ἐλθεῖν.

Dux rena αἴτια δὲ αἴξιάγαστα θεόσυτα διοστὰ τέλοντο,
 scensis Eu οὐνεάτοι παλίνορσον επαγγελίης ποτέ τιταν
 angelij oc κασίονες, λαμπροφάντα αὐτέπειλε: διπαιοσύνη θεότυπος,
 casiones, λαμπροφάντα αὐτέπειλε: διπαιοσύνη θεότυπος,
 assertio αὐθρώπων γέ τε λόγον ἐπίστοιη, ὃς απέρ αἱμφω
 iustitiae fi dei, & λατηρού εμπνοίησι θεογλώσσοις πεποιθώς,
 quod in αἴτρομος αἴτρειης πιστώσατο μάρτυρι γλώττη
 rebus Spi ritualib. αὐτὶ διπαιοσύνης λιγνέφρονος εξ γιμαζόποις
 & diuinis αὐτὶ συνεργείης τε πάντα αὐθρομέων αἴρετάων,
 non ha αἴτιοι εἰρ οσίησι παλιντονίησιν αἴτη
 beamus li αἴτιοι εἰρ οσίησι παλιντονίησιν αἴτη
 berum ar μηδέν συμπονέσσιν, ὅπη πάντα ἐλσύθερον δηδέν
 bitrium. αἴματι πέλει βόλημα, πάντα αὐτόσυντον εέλδωρ,
 Intereun- ὃς πάντα αἴποιχομένης διδαχῆς πάντα σώφρονος αἴγλης
 tis Doctri αἴτια
 næ occa-
 siones fu-
 erunt semper virium & operum humanorum, contra fideli iustitiam, Ce-
 lebratio.

αὐτιαδοιας τέφυνε, πάρος τε ναὶ εἰσέτι μίμνε,
ἔσαι ναὶ μετέπειτα: συνεργέην λινοεργὸς,
τίσις τὸ σὺν πραγμάτισιν ὁμόσιχον οἶμον ἔχοσα,
οἵσιν ἐρεισθομένη σπόνδει ποτὶ θῶνον ὀλύμπῳ.
ταῦτα ἡ συγκυνάσσει, παῖς εἰς θροφάλιγγα λινοῖς
πρόρριζον τιθέασι τὰ δόγματα πανθεστέρης
πιστοσύνης: λινηπῖδια χρυσόσυλον ὑψιπάρινον,
ἥτιν' ἐπεσήριπτο πολύπλυχος αὐθέρος ἔδρη,
λαὶ χθονὸς αὐξιφύτε χθαμαλὴ λινολόμορφος ἄλων.
τάντης ἡ πρηπῖδος ἐγγλύπλοιο πεσόσης,
αὐτίνα συμπίψωσιν ὁμόφθιτον εἰσ τὴν ὄλεθρον
ὑρανίσσφαιρωμα θρόνος, παὶ πλήματα γάνης,
ὅσα περ εἰσέτι πεῖται ἐπ' αὐτοῖσι θεμέθλοις,
μάνης φελξιθέας διὰ πιστίος, δὲ γάρ ὥρη
εἰς μίαν ἐσήνοι πιστοσφαλέων χαρίν αὐθρῶν,
εἰ πιστοπρασίων μερόπωρ γυμνομένη ἄνα,
χιρσύη χριστὸς τε, παὶ σὺν σεβίνης αὐγαθώρη.

τύνειν ἐπεινῷ λεῖνος ἐλιοσῆται ὥρης αἰών,
ἢ περὶ χριστὸς ἐφαση προμαντίλει θέσπελος αὐδῆ:
αὐθρώπου πλυτὸν ὃρη ὅταν ἀπορέσται ὀλύμπῳ,
σύρησεν πλοέεις μοὶ ἐπὶ χθονὶ σώφρονα πειθὼ:
τείνομεν ἀπερόεσσαν ἐσ αἴτυγα λινολον ὀπωπῆς,
γηθόσυνοι, νοερῆσιν ὅτι φρεσὶ μίμην ἐναργῶς,
ἵμην αὐχιμολεῖν ὀλυνήφατον πριγνειλιν,
ἐσυμένως ὅτε χριστὸς ἐλεύσεται ὕρανόθρην πρό,
παύτοθρην ἀμφιτεφῆς φλογερῷ πρησῆται παὶ ἀμφὶς
συμφερτῆσι φάλαγξ, λινολόμονος ὕρανιώνων,
ἡμέαδ' ἐπ τύτοιο πολυσυνάχθειστοι

Fides co-
lumna cœ
li & terræ.

Accessi-
mus ad tē
pora no-
uissima,
de quibus
prædixit
Christus:
Putas filię
hominis
veniens,
&c.

ῶνας

In nouis ἀναμεταπόσεις ἐσ ἀφθιτολαμπέος αὐγλής
 simo die fi cύλιορ οἰδηγάλινοι, ὅπι λονίσε μηγέσις
 li⁹ Dei de struet re πάσις λοιράνις χθονίς, παναγίρονος αρχῆς
 gna mudi θίσει σικηπήρα Σεβαϊ, τὰ τ' ἔθνεσιν ἀλλογυνέθλοις
 omnia, & aternum, ὃ πότε ηλιρονόμῳ μεταπέμψιται τινὶ θεσμῷ
 quod alte * ὄφρανε παρμίμωμῖν ἀεὶ Σαστῆ, οὐδὲ αὐτὸν
 ri gēti nō tradetur, ἀμβροτον ἀγχιπόδοισι ποτιβλέψιωμῖν ὄπωπᾶς;
 instituet. οἶος ἐφυ πανάμετρον ὑπόσασιν, οὐ πορίμαρψι
 * In vita aeterna eri παμπολλὰ μὴ ἔχοσιν ἐπιδρανίων λινέων
 mus cum μυριάδες: μήτ' αἱμφιχανεῖν πολυπλέγμονι λόλπῳ
 Deo, semp vidētes il λόσμων χιλιάδες. τόσον πέλε βούθος ἐπείνης.
 lum, sicut wānleq̄nūγ̄nēt̄n̄cl̄l̄ ὁμόζυγες οὐ προσώπα
 ti est. Lætitia & χαρμοσύνης ἐξημέρπον ἀποδρέψιωμῖν ἀώτοις,
 gloria vi- ὃρανδη οὐδὲ αὖται νεαρίν λαζαναιέχοντες.
 tē aeternā: ἡνπορ αὖτούς ει μετὰ λοιδίον ἐγγνείου,
 οὐδὲ θαλίης μετέχοντες ατέρμονος οὐδὲ γαλίης
 Deus in εἰρ ἀγίᾳ πνοντῆ, οὐδὲ αὐτόθε νόσφι προπαύτωρ
 aeterna vi ta erit om ωρ πνηνῶν χρέος εἴσιν ἐπὶ χθονί πνυματίσιν
 nia in om οὐτισμάτων αὐθιρέοσιν, ἀμαρτάδος εἴνεια λυγῆς;
 nibus Ele Etis, sine Ληγησούνης τ' απάτορθην ὄλης, τῆς πνομαθεείον
 medijs, q- αρχήσιει λαζάγαν, αὐτενφράστη τινὶ θεσμῷ,
 bus hæc mortalis αὐτος αὖτος καὶ οὐσετ̄ cù ἐπιληπτοῖσιν ἀπάσιν,
 vita pluri οἵτε θυνπολίησι μεμηλότες ιρρόπρηπτοις,
 mis opus οὔτην δρανίν αἱμετάτροπον σύτωέσιν,
 habet. ὠράεωρ απαύσυθε τελεοιχρόνων τ' σύναυτῶν,
 τῶν μεινῶν τε, οὐδὲ οὐδέων ἐπιτελλομενάων,
 οὐκέτι γαρ ταρχῆαι πάρος τετελεσμένα τ' ἔργα
 μηνοσόμεθ, αλλ' ἐπιτοίσιν ὅσα πλυτοέργει μύθω

ΤΕΙΤΑΝΕΣ

τειτανέει πρέιων ὁ πολύπλυχον αἰθέραναιών,
 τορπαλῆς οσίησιν ἀεὶ φρέσιν ἄμμιν ἐλαφρᾶς
 φοιονται, οὐ καπόρητον ὑπὸ σύθεσιν ἐγωλὺν
 θρέψθομεν, εἰσοράσαν θαυμῆσαι τὸ ἔξοχα θυμῷ,
 οἵσα πατήσθαι παλιναυξεῖ θάνατον μέτεια.
 λανσασέμην εἰς αἰῶνα λαβίχονον. ὃ τόθι μνήμη
 ὥρης ἔχθεσιν, δολῆ μάτε μετὰ μορίμην,
 όπι ἔχρι, οὐχὶ θέρος, οὐχειών, οὐ μέτοπωρον,
 οὐ θύσις, αὐτολίκη, λάμψαι δὲ σὺ αὔτε ερον μάρη,
 μάρη ἐν φροσύνης πάλι ατρμαντοι τριάμβοι,
 ὅντες δὲ ιακώποιος ὅτε γονόσυτα ιυνώσαι
 μέρμορα, πάλι μελεδῶνες, αἱματίσιοι γαρ ἀπασα
 παντων γοννήτερα ιακῶν, θανάτοιο τιθίνη,
 λιρυπέδω πανάφαντος ὑπὸ συγλοισιν αὐλάροις,
 σωληνίψυχοι λέπη, πάλι ἐριννύσι χαρεφόνοισιν,
 σύντοιτον ιακώποιοις γένιμπασιν ὄπιδοις.
 Μὴ τότε μήδη θεὸς ἔται ἀπαν σὺν πᾶσι τελέως.
 οὐ γαρ ἀχαος ἐνεῖ τὶς ισθλαῖος τε σπύθηστε,
 οὐ πέτρος παῦλός τε, πάλι Βασιλοῦς τὶς ἔτι ἐγαί,
 οὐ προμὸς οὐ ταμίας, οὐ δράχαμος, οὐδὲ ὑπόδαλος,
 οὐ τοιᾶς δὲ τοποῦς, οὐ θηλέη δὲ τὶς αρσίν,
 οὐ νεὸς δὲ γέρων, οὐ πλάσιος δὲ τωνιχὸς,
 οὐ πολυπέιρηστε Λιδαέσιναλος, οὐδὲ μαθητής.
 οὐδὲ γαρ οὐ πράτερα χρόνων ἐπιδούνεται αρχῆ,
 οὐ φύτλαιν οἰδίνμοιν τε θεαπίσεως τε προσώπων,
 οὐ πυκνοσαρέων μερόπων παῖδες γαῖαν αἴγωγλιν
 ἄμφεπγν, οῖσι διῆνη πάλι αγαπητούχοισι μερίμναις
 πανταβίον πίπρισην σλεοσαύθρωπος αἱμαρτᾶς.

C

38

Vbi Deus,
 ibi nullū
 tempus.

Regnum
 Dei nō no
 uit discri
 mina per
 sonarum,
 sexuum,
 ordinum,
 graduum,
 gentium.

ζῷον ἀρέπει μεῖζων, τὸ μητρότερός τις εἶται.
 ισοφυῆς δὲ εσόμεδα, πὰν εἰνὶ παύτες ὁμοῖοι,
 λαέλλος τὸ σύγλαχίν τε πὰν ὀλβιόμοιρον σύγλαχίν.
 μέλει γαρ τότε χριστὸς ἀπαντὸν εἰνὶ πᾶσι γενέσιαι.
 αὖτις δὲ εἰνὶ σύντος θεοσυμπλέντῳ τινὶ θεομῷ
 μέλλομεν εἰνὶ θεόπαιδι γενέσαι τὸν οὐλέτραφέδαι
 νένταρος ἀμβροσίν τε θεορράσντοισιν οὐρσαῖς,
 αἴθανάτοι, πὰν ὅλοι θεοιδέες δρανίωνες,
 πάμπαν ὅλοι μάντετε θεῶν χωρῆινοι ὄντες,
 τῦτο τελείωσις γαρ ἐτύγχανεν, ἢντε θαλυρῆ
 μιγέμεθα ασκοῦ: μέτοχοι φύσεως τε θεοίης
 πὰν θεὸς αὐτὸς ἔοντες ὁμὸν φάσος ἐλκεσιφωτον
 (τὸ φύσιμον αὐτόθεον πὰν ὑπόστασιν ἀρχεπράτερον
 αὖτις σὺν αὐλαγχησύνησι χαριζόμενοι τοιῆσι)
 παύτες γνόμονοι θεοὶ ἀμβροσοι, θνέτε θυντοί.
 εἰνθάδε γῆθος ἀλυπον, αἰειθαλὲς, εἰνθάδ' ἀμοχθος
 πωσιαλή, τιμῆς τὸν ἀμετάτροπον αὐξεται αὐθοσ.

Vbi Dies ἄγγελος αὐθρωπός τε μίν φύσις σύτε πνόημα,
 æterius & λακού μία βραλοσύνη σιωσφηρόσιν ἔοσται ἀμφοῖν,
 unus om- τακμιελέων σικπῆχος αἰνιδέες ἄγγελιῶται,
 nium Spi- ritus, in- τῶντ' αὐθρῶν ἐρόεσσα πανήγυρις ιεροθύμων,
 quit Au- eis νόος, eis πὰν αὐτὴς ἀλύτῳ τινὶ σύζυγος θεομῷ,
 gustinus. Et iterum: αἰσὶν ὁμοφρονέοντες, ὁμοῖς παθέεοι: θεούτες,
 Homo, An πνουματικοὶ βολῆσι μέγαν τέλευτον ὄλυμπον.
 gelus & Deus vñ, θνέτε δὲ τιθλανὸν πὰν ἐτωσιοεργὸν ἐέλθωρ
 erunt Spi- τινίν ὄλιθησαι γνύπο φρενα πανσοφόμητιν
 citus. ἀπλεντῶν. Θεῖαι γαρ ἐμεῖσι σφισὶ πάγκυχι μενοινοῖ,

iiij

ἦχι πάντινοι φυγά τωρα τιμῆς αὐτοῦ σεταινήσεται οὐ μοισ
 λαὶ τε φανώσεται αὐτοῖς τελείστατοι σινέπαινοις,
 ὃς πάντινοι επὶ γαῖαι φείλομεν αὐτῷ αὐτόψαι,
 λαὶ μακάρων χορὸς αὐτόθι φείλομενις ἀπολάνσει
 τοργυονάς αὐτόπις ξυνήσοι πρόφρονι βαλῆ:
 ἡ ἀνάστασις τῷ νυνὶ βίῳ ταλαπείριον αὐτοῦ
 ἔθνος επεὶ τελέσαι, βλαπτῶς ἥπιστά τε λιάμνει,
 τύνει αὐτούς θεόθγυτυφελίζεται ἀτασ.
 λαὶ τότε οὐταδε παύτα, τάτ' σύνεπον, αὐτίβολίσαι
 αὐτρενέως, μᾶλλον τε σάφεστερον οὐτισπή.
 Β πανδίμω δὲ σὺ τῇδε πανηγύρει, οὐδὲ θεάτρῳ
 θωματοδειξιθέω, τε φανῶν βίῳ οὐδέ τ' αἱμοιβῶν,
 ήμεῖς εἰν σύνπολτες, ὅσυς προνόητε σεσῶδαι,
 αἰώνων παύτων πρὸ, πανίδριος ὄμμα προνοίης,
 ἐσόμεθα σπινθῆρσιν ὄλοι σελαγιζόμενον φῶς,
 ὁξυβόλοις, ὄλοι ὄφθαλμὸς μικλαμπεῖ φαιδρὸς,
 γλύκη, ὄλοι δὲ αὐτόπασις, αὐγαλλίασις τε. Χαράτε,
 πρὸς δὲ ὄλοις σὺ τῷ πορεύειν παμποιμένα λαῶν,
 οὐδὲ ὄλοι οὐδέποτε τὰς πέλας ἐμπεδόφιλτρος,
 λαλὸν ὄλοι, πάντα χρυσὸν ὄλοι, θεολαμπέες αἴγλαι.
 Η γαρ ὅπιθεος ἐσιν, ἐπεὶ πέλεν ἀκμηγάπαντα
 σύθαφάσοτε πλέος τε, λαπῶν τ' αἱματονσις απαύτων.

μάνω θεῶν πόξα.

In vita æ-
 terna Deo
 tribuem⁹
 gloriā per
 festam, &
 proximo
 consum-
 matam &
 intemera-
 tam dile-
 ctionem.
 a Quia in
 hac vita
 neq; Deo
 neq; pro-
 ximo suū,
 ut debea-
 mus, tri-
 buimus,
 ferè lui-
 mus id
 pœnis va-
 rijs, alij
 aliter.
 b Gloria
 Electorū,
 in vita æ-
 terna.

“

“

C 2 PSAL-

PSALMVS XXXIII
GRAECO CARMINE HE-
ROICO REDDITVS AB OLYM-
PIA FVLVIA MORATA, ET HVC,
NE CHARTA VACARET,
REPOSITVS.

Yμνήσω σε ωάτερ νύντας τε πάλι μάζα πάντα.
οὐ σοι εγώ λέγω. σέο δὲ ἀρξόμαι, ὅφρα μετέσθι-
ζωσιν, παὶ ὁρῶ λαμπρὸν φάσος οὐελίοιο.
μῆνοι σοι γαυρόμαι αὐτὸς ἀριθμένα τ' αὐτάντωρ.
τύνη γὰρ μῆνος μοι λίγος οὐ πέρτατορέστι.

ἴμεις δὲ ὦν παχνῦταις νὶ φεσὶν ἀλιμοῦντο
χαίρετε, παὶ δυναίδετε μοι θεὸν αἰσθὲντας.
αὐτὸς μὲν γὰρ τερομένιος ὁ μηνὸς τοι λακοῦσιν
οὐτείρει τε, παὶ αἴραντες πανθει αἴπανταν,
οἱ μηνοὶ λιπαντοσιν επὶ ξυρῷ οὐδὲν έοντες.

π' αὐτὸς ἐγώ διγόμνος, ὅτε αλέως μην ἐφσῦρον.
παὶ με σάωσῃ αἴπαντα μοι ἐπι λέος ἔλετο γύνων.
ὅσις δὲ ἀχνύμνος λακέει τότον βασιλῆα,
τὸν αἰδοῖ τότε ποτὲ ἐρυθράντοι παρειὰ.
ὅσις δὲ οὐσγν μεγ' ὁ μηρόμνος παὶ αὔχενων,
τότε ἀνιστε βοῦς, παὶ μην λακότηνος ἐλυσγν.

ἀλλὰ παὶ αὔγελοι αἱμφὶ τὸν σὺνσεβέα σφατιζοῦται
ἐν παντεστέ πόνοις οἱ αἱοσιτῆρες έοντες.

ῳ θυντοὶ φράζεθε λαζά φρεσίνα παὶ λαζά θυμὸν,
οἱ θεὸς αἴμην περίσπλαγχνος παὶ μελιχός ἐστι.

εὖ μάν

ῷ μάκρη, ὃς ρὰ πέποιθ' αὐτῷ, παῖς αἰδέετ' αὐτὸν.
ἢ γὰρ τοῖστος ποτετοῦ Λευκόσεται: ἀλλὰ
τότῳ ἄλις βιότοιο τε παῖς μέγας ὄλβος ὅπιδεῖ.

ἴμανταν αὐτέρες αἴφνιει τοιούτου χατίζον
αἰδόμενοι Ἰερὸν πατέρ', ὄλβον αἰπύμον ἔχοσιν.
ἀλλ' αὔγετ' ὡς παῖδες πυκνῶς ὑποθήσομαι ὑμῖν.
μοὶ πείθεσθ', εἴ γε αἰδεῖσθαι θεὸν ὑμινες μισάξω.
ὑμέων ἔτιος ἐν φροσύνως μιάγειν ἐθέλοισι,
τὸν χρὴν ἔχειν γλῶσσαν, ἵνα μηδὲν ἐπος λαπὸν ἔπη,
μηδὲ μολοφρονέοντ' αἴγοεσνέμεν, αὐτάρ σὺν ἐρδεῖν.
ποιεῖσθαι ἢ ποτὶ θεὸν εἰρίνην, ποτὶ τοιούτοις.
ἢ γὰρ πω θεὸς ὅσε διπάνις αἴποτρέπει αὐτὸς,
ἀλλὰ παριστάμενος μηρύνεται μηδὲ φυλάττει.
αὐτάρ ὑπόστρατοις τὸν αὐτέρσιον αὖσθρα φοιτάνει.
ὅφρα μηρούσης τούτην παύτεσι βροτοῖσιν.

ἄλλο τε λιασόμενοι μηρούσης αὐτέχον οἱ ἐδλοί,
αὐτὸς Ἰητόνη συχομένων, σφίσι λοιγὸν αἱμάντων,
νέαγχι παριστάμενος λεπακιωμένον αὖσθρα φυλάττει,
λικὶ τετλημένῳ ἥτορ ἐπάρροθός ἐστι τῷ αὐτῷ.

πολλὰ μογῆσι δίκαιοι, ἀτάρ πανσει θεὸς αὐτὸς
σύμπαντος ηλαυθμοῖο, γόοιο τε μικρούσεντος.
αὐτῶν ἐνδινέως παῖς τὸν ὕστερον παύτα φυλάττει,
τῶν διδένη ποτε ρήξεται διδέσθε λεάσει.

* οἱ αὐτῷ λικὲ τούτηι αὐτὸς αἴθεμίστια εἰδῶς.
ὅστις τὸν ἔχθραίσει θεοσίνελον αὖσθρα δικαιοῖ.
ἢ ποτὲ αὐτότιος, ἀλλὰ μάλιστιος ἐσεται αἷς.
οἱ δὲ θεῷ πίσυνοι μάλιστιοι αὐτὸν ἔσονται.
λύσει ὅγεις θεράποντας, ἀπονατείλας φίλον γένον.

ΤΕΛΟΣ.

**FRANCOFVRTI
AD MOENVM, APVD
Nicolaum Bassæum.**

**A N N O
M. D. LXXXIII.**

153759

HB: 153759

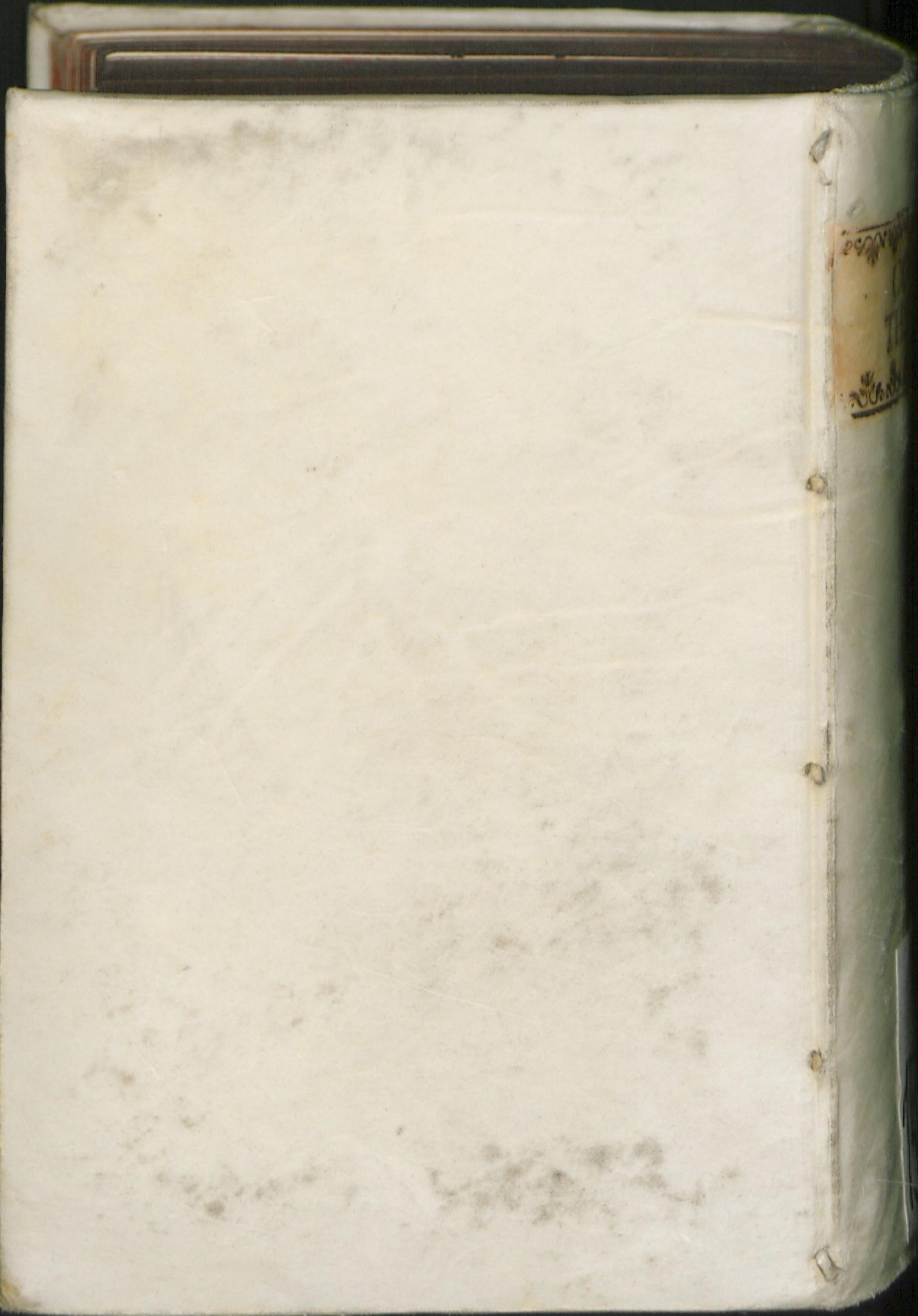
3

SB
Ko 1056

VD 77

236.

Farbkarte #13

B.I.G.

